

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi
Rami Sampalahti@minedu.fi

OKM:n lausuntopyyntö 10/010/2017 koskien hallituksen esitystä eduskunnalle kulttuuriperinnön yhteiskunnallisesta merkityksestä tehdyn Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Kulttuuriperinnön yhteiskunnallista merkitystä koskeva puiteyleissopimus

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Suomen Kuntaliitolta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle kulttuuriperinnön yhteiskunnallisesta merkityksestä tehdyn Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen hyväksymisestä. Puiteyleissopimuksen hyväksymisen johdosta eduskunta antaisi lain sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Voimaansaattaminen ei edellytä välittömiä lainsäädäntömuutoksia. Suomen lainsäädännössä on tunnistettu kulttuuriperintöön liittyvät oikeudet ja vastuut yleissopimuksen tarkoittamalla tavalla.

Suomen Kuntaliitto kannattaa esitysluonnosta, jossa esitetään eduskunnan hyväksyvän Suomen liittymisen kulttuuriperinnön yhteiskunnallisesta merkityksestä tehtyyn Euroopan neuvoston puiteyleissopimukseen.

Suomen Kuntaliitto on samaa mieltä esitysluonnoksen kanssa, että nykyinen lainsäädäntö tarjoaa riittävät välineet kulttuuriperinnön säilyttämiselle sekä kulttuuriperinnön määrittelyyn ja monipuoliseen hyödyntämiseen paikallisesti, alueellisesti ja kansallisesti.

Taloudellisten vaikutusten osalta esitysluonnoksessa todetaan, että vaikka esityksellä ei ole suoria ja merkittäviä vaikutuksia julkistalouteen, yleissopimuksen täytäntöönpanon käynnistäminen vaatii määrärahojen varaamisen valtiolla ja kunnissa.

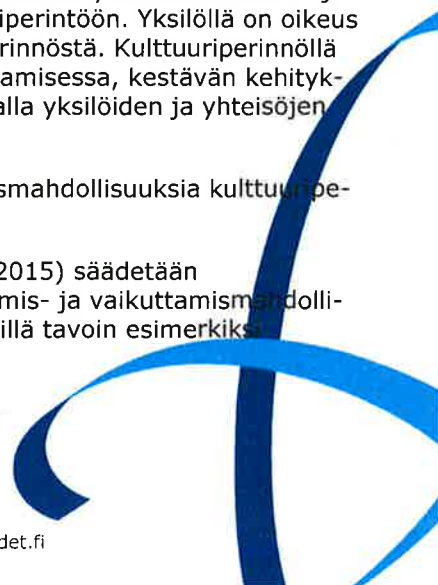
Suomen Kuntaliitto edellyttää, että esitysluonnoksen taloudelliset vaikutukset ja mahdolliset kustannusvaikutukset kunnille täytyy arvioida esitettyä tarkemmin.

Puiteyleissopimus on neljän Euroopan neuvoston valmistelluista kulttuuriperintöä koskevista yleissopimuksista. Suomi on tähän mennessä saattanut näistä kolme voimaan.

Niin sanottu Faron yleissopimuksessa korostuu kulttuuriperinnön aineellinen ja aineeton merkitys yhteisöjen arvokkaina voimavaroina. Taustalla on ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus, jossa sivistykselliset oikeudet sisältävät oikeuden kulttuuriperintöön. Yksilöllä on oikeus osallistua kulttuurielämäänsä. Yksilöllä on myös vastuu kulttuuriperinnöstä. Kulttuuriperinnöllä on ollut ja on edelleen rooli demokraattisen yhteiskunnan rakentamisessa, kestävän kehityksen ja kulttuurisen monimuotoisuuden edistämässä vahvistamalla yksilöiden ja yhteisöjen osallisuutta ja yhteistyötä eri toimijoiden kesken.

Yleissopimuksen voimaansaattaminen lisää kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia kulttuuriperintöä koskevissa asioissa pitkällä aikavälillä.

Suomen Kuntaliitto toteaa, että kuntalaissa (410/2015) säädetään kunnan asukkaan ja palvelujen käyttäjän osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista (22§). Lisäksi kunnan tulee tiedottaa, millä tavoin esimerkiksi päätösten valmisteluun voi vaikuttaa (29).

Lausunnossaan aineettoman kulttuuriperinnön toimenpideohjelmasta (803/03/2016) Suomen Kuntaliitto lausui, että kuntayhteisöt ovat merkittäviä paikallisen identiteetin ja yhteisöllisyyden tukijoita. Kunnat ylläpitävät, avustavat, ohjaavat ja kehittävät alueensa kulttuurikasvatustyötä ylläpitämällä muun muassa museoita.

Esitysluonnoksessa on hienosti tunnistettu museokentän merkittävä rooli kulttuuriperinnön säilyttäjinä ja asiantuntijoina. Myös kotiseutuyhdistykset ja maakuntien liitot tekevät arvokasta kulttuuriperinnön asiantuntijuus- ja vaalimistyötä yhteistyössä kuntien kanssa.

Puiteyleissopimuksen tarkoituksena on tukea kansalais- ja yhteisölähtöistä keskustelua kulttuuriperinnön merkityksestä.

Suomen Kuntaliitto näkee hyvänä, että julkinen hallinto tunnistaa yksilöiden ja yhteisöjen toiminta- ja vaikutusmahdollisuudet kulttuuriperintöä koskevissa asioissa. Kansalaisyhteiskuntaa tukemalla tuetaan demokratiaa ja yhteisöllisyyttä.

SUOMEN KUNTALIITTO

Terhi Päivärinta
johtaja, opetus ja kulttuuri

Johanna Selkee
erityisasiantuntija